

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PROSVJETE I ŠPORTA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O ZAVODU ZA ŠKOLSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

Zagreb, rujan 2002.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAVODU ZA ŠKOLSTVO REPUBLIKE HRVATSKE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineji 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. U Republici Hrvatskoj prosvjetno-pedagoška služba kontinuirano djeluje dulji niz godina, ali pod različitim nazivima. Do 1990. godine djelovao je jedan republički s pet regionalnih zavoda za prosvjetno-pedagošku službu (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek i Varaždin) u kojem je bilo zaposleno ukupno 358 djelatnika. Godine 1990., umjesto prethodnih šest, osnovan je pri Ministarstvu prosvjete i kulture jedinstvenim nazivom Zavod za školstvo. Tim preustrojem smanjen je broj zaposlenih u Zavodu na manje od 200. Sve je to utjecalo na djelovanje Zavoda, a od nekoliko prijedloga za njegovim oživljavanjem ni jedan nije ostvaren. Zapravo, program se Zavoda smanjuje pa se Zavod, kao stručno-pedagoška služba, i formalno ukida 1994. godine.

Preustrojtvom Ministarstva prosvjete i športa 1998. godine rad se Zavoda ponovno oživljava pod nazivom Zavod za unapređivanje školstva. Od kolovoza 2001. godine Zavod za unapređivanje školstva, temeljem Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva prosvjete i športa (Narodne novine, broj 70/01), kao ustrojstvena jedinica Ministarstva, obavlja stručne poslove praćenja, nadziranja, unapređivanja i razvoja školskog sustava.

Prema važećim propisima Zavod za unapređivanje školstva ostvaruje sljedeće zadaće:

- izrađuje prijedloge nastavnih planova i programa, prati, analizira i ocjenjuje njihovo ostvarivanje te predlaže poboljšanje;

- prati i nadzire izvođenje nastave i drugih oblika odgojnog i obrazovnog rada i stjecanja naobrazbe;
- koordinira poslove u vezi s učeničkim natjecanjima;
- pruža stručnu instruktivno-pedagošku pomoć;
- sudjeluje u organizaciji i provedbi uvođenja vježbenika u nastavni rad;
- obavlja i koordinira poslove u vezi sa stručnim usavršavanjem i polaganjem stručnih ispita odgojitelja, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika;
- provodi stručno-pedagoški nadzor;
- organizira i provodi stručna i razvojna pedagoška istraživanja;
- izrađuje nacрте prijedloga stručno-pedagoških normativa nastavnih sredstava i opreme;
- prati rad učeničkih domova;
- prati i nadzire stručnu uporabu udžbenika;
- prati rad s darovitim učenicima;
- prati rad i pruža instruktivno-pedagošku pomoć u školovanju djece i mladeži s teškoćama u razvoju;
- obavlja i druge stručne poslove u unapređivanju i razvoju školskog sustava.

U Zavodu za unapređivanje školstva ustrojena su četiri odjela: Odjel za istraživanje, razvoj i izdavačku djelatnost, Odjel za opće i posebne programe, Odjel za strukovno i umjetničko školstvo i Odjel za predškolske, osnovnoškolske i gimnazijske programe, a ustrojeno je i šest odsjeka stručno-pedagoškog nadzora u Zagrebu i u područnim jedinicama u Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zadru.

Zavod ima ukupno 85 djelatnika – 77 savjetnika / nadzornika i 8 administrativno-tehničkih djelatnika. Uz savjetnike i nadzornike koji imaju status državnih službenika, za obavljanje programskih zadaća za koje nema odgovarajućih stručnjaka Zavod angažira veći broj vanjskih suradnika. Vanjski suradnici (oko 120 u 2001. godini) obavljaju poslove koji se ponajprije odnose na stručno usavršavanje prosvjetnih djelatnika, provođenje stručnih ispita, izradu nastavnih planova i programa, rad na udžbenicima i nastavnim sredstvima te poslove i zadaće istraživanja, razvoja i nakladničke djelatnosti.

Područje u kojemu Zavod ostvaruje svoje programske zadatke jesu odgojno-obrazovne ustanove - predškolski odgoj, osnovne i srednje škole – javne, privatne i specijalne škole te različiti oblici i razine obrazovanje odraslih, i to:

PREDŠKOLSKI ODGOJ - 454 ustanova

- djece ukupno: 133.076 od toga: 86.048 primarni program
- program predškole ukupno: 17.028
- razni kraći programi: 30.147
- ukupno odgojno-obrazovnih djelatnika: 7.192

OSNOVNE ŠKOLE - 828 matičnih i 1270 područnih škola,

- ukupno učenika na početku školske godine: 398.459
- ukupno učitelja: 30.820

SREDNJE ŠKOLE - 365 ustanova

- broj učenika: 192.679
- broj nastavnika i stručnih suradnika: 15.700

GLAZBENE I BALETNO-PLESNE ŠKOLE - 72 škole

- 49 škola izvodi samo program osnovne glazbene škole
- broj učenika: 13.847 - broj učitelja: 360

SREDNJE UMJETNIČKE ŠKOLE

- broj škola likovne umjetnosti i dizajna: 13
- broj učenika: 2.132
- broj nastavnika: 280

UČENIČKI DOMOVI - 53 ustanove

- broj odgajatelja: 199

Pored navedenoga, u ostvarivanju programa Zavod surađuje s nastavničkim fakultetima, obrtničkim i gospodarskim komorama te velikim brojem nevladinih udruga koje provode posebne programe iz područja obrazovanja, odgoja i osposobljavanja.

Iz navedenih podataka vidljivo je da s postojećim kadrovskim potencijalom Zavod nije u mogućnosti ostvarivati svoju funkciju. Naime, u školskom sustavu (bez visokog) djeluje oko 55.000 odgajatelja, učitelja, nastavnika i profesora, a u Zavodu radi 77 prosvjetnih savjetnika što znači da na jednog savjetnika dolazi oko 714 učitelja, odnosno da jedan prosvjetni savjetnik može izvršiti pedagoško-instruktivni uvid po učitelju jednom u pet godina. Usporedbe radi, Republika Slovenija ima oko trećinu stanovnika škola i učenika

Hrvatske, a gotovo četverostruko više djelatnika koji obavljaju poslove prosvjetno-pedagoške službe, raspoređene u dva zavoda i dva centra.

Uz nedostatan broj i izrazito nepovoljnu profesionalnu strukturu djelatnika koji rade na unapređivanju odgojno-obrazovnoga rada, neka predmetna i strukovna nastavna područja u strukturi zaposlenika Zavoda nisu uopće zastupljena. Jednim dijelom taj se problem rješava zaduženjem postojećih djelatnika nekom strukom ili predmetom za koje nemaju profesionalne kompetencije (npr. profesor fizičke kulture vodi programe ekonomskih škola, prof. matematike graditeljske škole i slično).

Aktualne teškoće u radu Zavoda uzrokovane su ne samo postojećim brojem i strukturom djelatnika Zavoda), izrazitim pomanjkanjem savjetnika niza struka, osobito za obrazovna područja strukovnih škola, već i ustrojem Zavoda te neadekvatnim materijalnim i prostorno-tehničkim uvjetima rada. Zbog toga se rad Zavoda pretežno usmjerava ka administrativnim umjesto stručno-pedagoškim poslovima, što se osobito negativno odražava na strukovno školstvo. Sve upućuje na potrebu da se Zavod temeljito reorganizira, stručno osmisli, kadrovski i materijalno ojača, te racionalno i djelotvornije ustroji.

Sredstva za ostvarivanje programa rada Zavoda osiguravaju se pretežno iz državnog proračuna (u 2001. godini – 11.706.466,79 kn, a plan za 2002. godinu iznosi 13.185.170,60 kuna). Dio prihoda (oko 5%) Zavod realizira na tržištu, a ta se sredstva uglavnom namjenjuju za poboljšanje materijalnih uvjeta rada.

Programsko osamostaljenje, kadrovsko popunjavanje i decentralizacija tri su preduvjeta da Zavod postane institucija za promjenu i unapređivanje hrvatskog školstva, ostvarujući, prije svega, svoju funkciju u radu s učiteljima i nastavnicima i ravnateljima kao subjektima o kojima primarno ovisi kvaliteta sustava.

2. Neka međunarodna iskustva

Republika Slovenija ima četiri institucije – Zavod za školstvo (samo osnovne škole i gimnazije), Zavod za andragogiju, Centar za strukovno obrazovanje i Državni ispitni centar (vanjska evaluacija sustava i provođenje državne mature) u kojima je ukupno uposleno preko 400 djelatnika, a samo Zavod za školstvo 215. Zavod za školstvo od 1990. do 1995. godine

bio je ustrojstveni dio Ministarstva, a od 1995. godine je javni zavod. Zavod za školstvo Republike Slovenije danas ima ukupno 215 djelatnika, u devet organizacijskih jedinica. U Ljubljani na dvije lokacije zaposleno je 97, a u područnim jedinicama (Koper, M. Sobota, Kranj, Novo Mesto, Maribor, Celje, Nova Gorica) ukupno 118 djelatnika.

Republika Mađarska je istovremeno s promjenom nacionalnog kurikulumu utemeljila nacionalni Zavod za školstvo. U Budimpešti paralelno djeluje Institut za obrazovnu politiku, koji preuzima vodeću ulogu u pružanju ekspertiza i projektiranju reformi obrazovanja u zemljama jugoistočne Europe.

Uz Ministarstvo obrazovanja, kulture i znanosti u **Nizozemskoj** osnovane su četiri specijalizirane institucije:

- Nacionalni institut za kurikularni razvoj
- Nacionalni institut za vrednovanje obrazovanja
- Centar za inovacije u obrazovanju
- Agrikulturni obrazovni centar

Pored navedenih institucija djeluje i posebno nadzorno tijelo na nacionalnoj razini – Obrazovni savjet koji na osnovi podloga što ih izrađuju instituti i centri savjetuje vođenje i provedbu politike obrazovanja.

Institut za kurikularni razvoj bavi se problemima razvoja obrazovanja osnovnih i specijalnih škola, usavršavanja učitelja te razvoja obrazovanja srednjih opće-obrazovnih i strukovnih škola, kao i obrazovanja odraslih.

U okviru Nacionalnog instituta za vrednovanje obrazovanja ima nekoliko odjela koji služe potrebama različitih obrazovnih institucija uključivo i privatno školstvo radi evaluacije obrazovanja, testiranja i mjerenja kvalitete obrazovanja te organiziranja obrazovanja učitelja. Samo u Nacionalnom institutu za vrednovanje obrazovanja zaposleno je oko 550 profesionalaca, a povremeno uključuje i do 2000 vanjskih suradnika.

3. Osnovna pitanja koja se predlažu utvrditi Zakonom

Zakonom čije se donošenje predlaže osnovat će se Zavod za školstvo Republike Hrvatske kao javna, samostalna ustanova, propisati njegova djelatnost i ustroj, način upravljanja te ostala pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti Zavoda.

4. Novi ustroj i zadaće Zavoda

Zavod će se kao javna samostalna ustanova organizirati s četiri temeljna odjela, i to:

- a) Odjel za opće-obrazovne škole – s oko 200 savjetnika;
- b) Odjel za strukovne škole – s oko 90 savjetnika;
- c) Odjel za istraživanje i razvoj – s oko 60 savjetnika
- d) Odjel općih poslova – s oko 25 radnika.

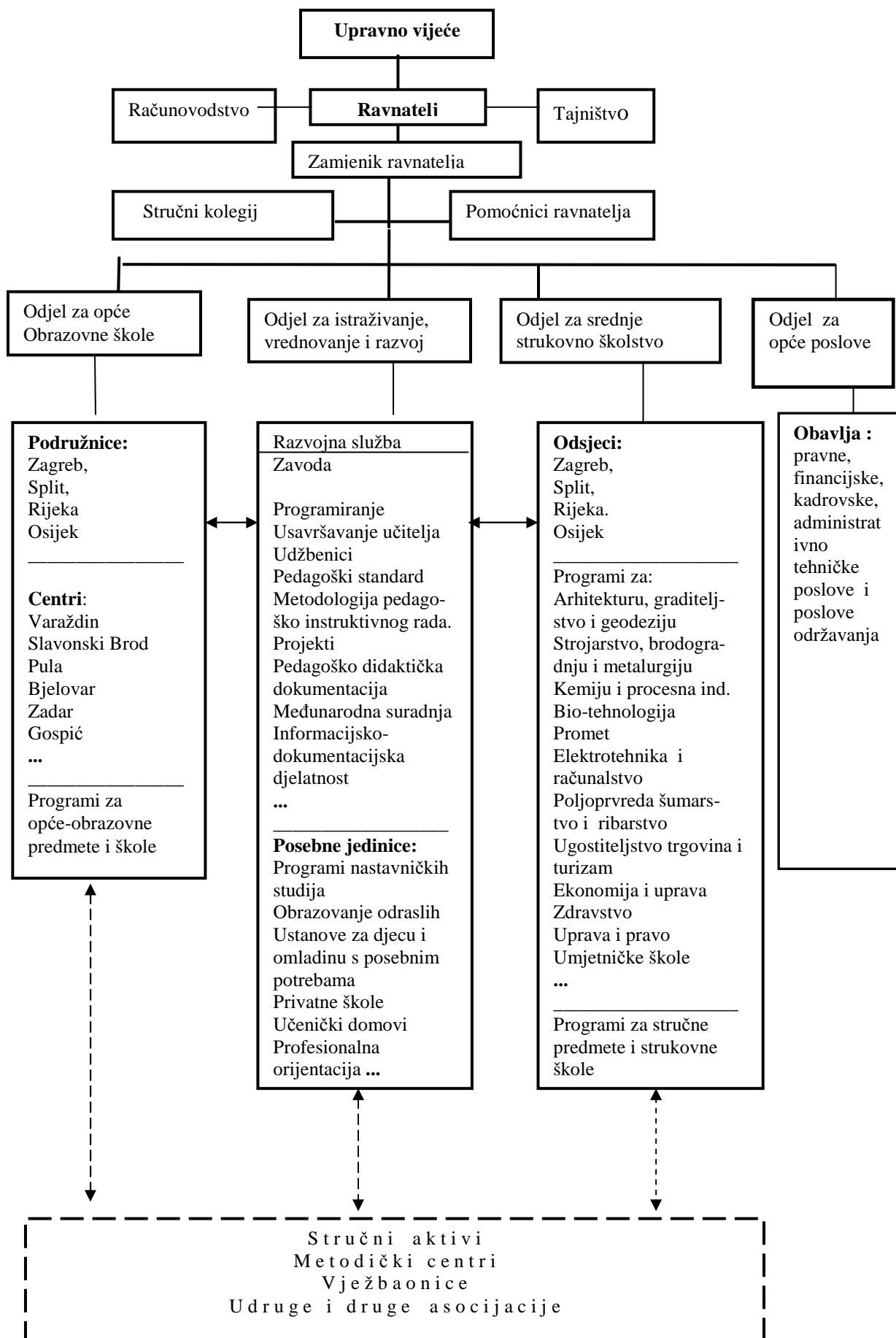
Osim sjedišta Zavoda u Zagrebu djelovat će i četiri podružnice (Osijek, Rijeka, Split i Zagreb), ali i niže organizacijske jedinice – centri u nekim županijama (Varaždin, Slavonski Brod, Pula, Bjelovar, Zadar, Gospić...).

Ostvari li Zavod potpuniju zaposlenost s ukupno 350 savjetnika mogao bi još preuzeti i neke poslove koji se predviđaju promjenama odgojno-obrazovnog sustava, a to su primjerice:

- pripremanje i provođenje državne mature;
- ostvarivanje programa “Škole” za ravnatelje;
- pripremanje učiteljstva za promjene sustava odgoja i obrazovanja;
- ostvarivanje CARDS programa i suradnju s drugim sličnim međunarodnim institucijama;
- koordiniranje programa obrazovanja odraslih
- aktivnosti vezane za rad s nadarenim učenicima itd.

U nastavku teksta daje se shema mogućeg ustroja Zavoda za školstvo Republike Hrvatske.

HEMA USTROJA ZAVODA ZA ŠKOLSTVO

III. POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI IZ PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Donošenjem predloženog Zakona stvorit će se institucionalni preduvjeti za kvalitetnije vođenje obrazovne politike, razvoj i unapređivanje odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje predloženog Zakona potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu. Predlaže se sljedeća **dinamika porasta broja uposlenika i sredstava** (baza 2002. godina) prema sljedećoj tablici:

Opis/Godina	2002. 85 zap. prema DP	2003. 137 zap. (ind.2/3=1,62)	2004. 240 zap. (ind.4/3=1,76)	2005. 270 zap. (ind.5/4=1,13)	2006. 375 zap. (ind.6/5=1,39)
1	2	3	4	5	6
A.Rashodi za zaposlene					
Plaće (bruto)	7,315,747	11,851,510	20,858,658	23,570,283	32,762,694
Doprinosi	1,214,414	1,967,351	3,462,537	3,912,667	5,438,607
Naknada prijevoza na posao i s posla	233,992	379,067	667,158	753,889	1,047,905
Ukupno A.	8,764,153	14,197,928	24,988,353	28,236,839	39,249,206
B.Materijalni rashodi					
Službena putovanja	639,396	1,035,822	1,823,046	2,060,042	2,863,458
Stručno usavršavanje zaposlenika	250,000	405,000	712,800	805,464	1,119,595
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	505,984	819,694	1,442,662	1,630,208	2,265,989
Energija	130,066	210,707	370,844	419,054	582,485
Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	213,568	345,980	608,925	688,085	956,439
Usluge telefona , pošte i prijevoza	346,148	560,760	986,937	1,115,239	1,550,182
Usluge promidžbe i informiranja	22,921	37,132	65,352	73,848	102,649
Komunalne usluge	100,316	162,512	286,021	323,204	449,253
Zakupnine i najamnine	251,386	407,245	716,752	809,929	1,125,802
Intelektualne i osobne usluge	1,578,457	2,557,100	4,500,497	5,085,561	7,068,930
Ostale usluge	190,736	308,992	543,826	614,524	854,188
Reprezentacija	97,369	157,738	277,618	313,709	436,055
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	94,671	153,367	269,926	305,016	423,973
Ukupno B.	4,421,018	7,162,049	12,605,207	14,243,883	19,798,998
Ukupno A.+B.	13,185,171	21,359,977	37,593,560	42,480,722	59,048,204

Opis/Godina	2002. 85 zap.	2003. 137 zap. (ind.2/3=1,62)	2004. 240 zap. (ind.4/3=1,76)	2005. 270 zap. (ind.5/4=1,13)	2006. 375 zap. (ind.6/5=1,39)
1	2	3	4	5	6
C.Kapitalna ulaganja- projekti					
Uredska oprema i namještaj	150,000	243,000	427,680	483,278	671,757
Računala i računalna oprema	150,000	243,000	427,680	483,278	671,757
Ostala oprema	50,000	81,000	142,560	161,093	223,919
Programska podrška-licence	100,000	162,000	285,120	322,186	447,838
Ukupno C.	450,000	729,000	1,283,040	1,449,835	2,015,271
Sveukupno A.+B.+C.	13,635,171	22,088,977	38,876,600	43,930,557	61,063,475

Osnivanjem Zavoda za školstvo, njegovim izdvajanjem iz Ministarstva prosvjete i športa i ustrojavanjem kao javne ustanove dolazi do promjena, i to:

- smanjuje se sadašnji broj uposlenih službenika Ministarstva prosvjete i športa za približno 33%;
- smanjuju se izdvajanja iz proračuna za Ministarstvo prosvjete i športa, kao dijela državne uprave (plaće i materijalni troškovi);
- smanjuju se izdvajanja potrebna za angažiranje vanjskih suradnika;
- određeni broj službenika pojedinih uprava (uključivo i urede državne uprave u županijama) koji ispunjavaju uvjete prema odredbama zakona mogu prijeći na rad u Zavod čime se i prema ovoj osnovi smanjuje broj službenika državne uprave.

V. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

Prilaže se tekst Nacrta prijedloga Zakona s obrazloženjem.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O ZAVODU ZA ŠKOLSTVO REPUBLIKE HRVATSKE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom osniva se Zavod za školstvo Republike Hrvatske (*u daljnjem tekstu: Zavod*), propisuje njegova djelatnost i ustroj, način upravljanja, te ostala pitanja od značaja za obavljanje njegove djelatnosti.

Članak 2.

Osnivač Zavoda je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo prosvjete i športa (*u daljnjem tekstu: Ministarstvo*).

Članak 3.

Zavod je javna ustanova.
Sjedište Zavoda je u Zagrebu.

II. DJELATNOST ZAVODA

Članak 4.

Zavod trajno obavlja djelatnost praćenja, vrednovanja, unapređivanja i razvoja školskog sustava u Republici Hrvatskoj za područja:

- predškolskog odgoja;
- osnovnoškolskog obrazovanja;
- gimnazijskog obrazovanja;
- obrtničkog i strukovnog obrazovanja;
- obrazovanja odraslih;
- odgoja i obrazovanja pripadnika nacionalnih manjina;
- odgoja i obrazovanja u učeničkim domovima;
- vanjske provjere znanja učenika, naučnika i odraslih;
- izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti učenika;
- stručnog osposobljavanja i usavršavanja nastavnika.

U obavljanju djelatnosti, Zavod:

- utvrđuje metodologiju izrade nastavnih planova i programa odgoja i obrazovanja (programa rada s djecom predškolskog uzrasta, osnovnih, srednjih škola, učeničkih domova, obrazovanja odraslih te osposobljavanja odgajatelja, učitelja i nastavnika);
- organizira i vodi izradu kurikuluma, te prati i vrednuje njegovo ostvarivanje;
- sudjeluje u izradi pedagoškog standarda u djelatnosti odgoja i obrazovanja;
- predlaže programe, organizira i provodi aktivnosti permanentnog usavršavanja i napredovanja odgajatelja, učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ostalih djelatnika u predškolskim i školskim ustanovama;
- predlaže programe osnovnoškolskog, gimnazijskog obrazovanja i programe opće-obrazovnih predmeta u obrtničkim i strukovnim školama;
- predlaže programe u srednjim umjetničkim školama;
- predlaže obrazovne programe obrtničkog odnosno strukovnog obrazovanja, te organizaciju izvođenja obrazovnog programa u obrtničkim i strukovnim školama;
- predlaže opseg i sadržaj obrazovanja u strukovnom obrazovanju koje se izvodi kod poslodavca;
- izrađuje predmetne kataloge znanja i ispitne kataloge za opće-obrazovne, strukovno- teorijske predmete i praktičnu nastavu;
- predlaže sadržaje provjeravanja znanja tijekom obrazovnih razdoblja;
- utvrđuje kriterije, te organizira i vodi programe izvannastavnih aktivnosti, učeničkih natjecanja i susreta;
- prati i ocjenjuje stanje i razvoj obrazovanja odraslih s gledišta razvojnih potreba i mogućnosti društva, kvalitete i međunarodnog uspoređivanja;
- predlaže obrazovne programe za odrasle;
- daje suglasnost za obrazovne programe za odrasle nakon kojih se stječe javno priznata naobrazba;
- izrađuje kataloge znanja i ispitne kataloge u programima za obrazovanje odraslih;
- utvrđuje aktivnosti za optimalan razvoj te odgojni i posebni ili prilagođeni program odgoja i obrazovanja za djecu i mladež s posebnim potrebama;
- predlaže odgojne i obrazovne te dopunske programe za pripadnike nacionalnih manjina;
- predlaže standarde obrazovanja te normative i standarde za prostor i opremu škola, školskih radionica i obrazovno-metodičkih centara
- izrađuje osnove programe odgoja, obrazovanja i skrbi učenika u učeničkim domovima
- u suradnji s visokim učilištima nastavničkog smjera, prati rad vježbaonica i metodičkih praktikuma te radi na unapređivanju sustava osposobljavanja odgajatelja, učitelja i nastavnika;
- potiče i unapređuje informacijsko-dokumentacijsku djelatnost škola;
- obavlja informacijsko-dokumentacijsku djelatnost u okviru ostvarivanja programa rada Zavoda;
- izrađuje osnove za primjenu nastavnih metoda, strategije i medija u odgoju i obrazovanju;
- izrađuje instrumente praćenja i vrednovanja rada odgojno-obrazovnih ustanova, učenika, odgajatelja, učitelja i nastavnika;

- prati korištenje udžbeničke literature, analizira primjenu i sudjeluje u njenom stručnom i didaktičko-metodičkom vrednovanju;
- obavlja stručni nadzor nad ostvarivanjem nastavnog plana i programa, organizacije i izvođenja nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u predškolskim i školskim ustanovama i učeničkim domovima kao i nad stručnim i pedagoškim radom odgojitelja, učitelja i nastavnika, te pruža instruktivnu pomoć predškolskim i školskim ustanovama;
- sudjeluje u provođenju razvojnih i drugih istraživanja radi unapređivanja odgojno-obrazovne djelatnosti;
- prati i razvija odgojno-obrazovnu strukturu i unutarnju organizaciju predškolskih ustanova te obveznog i srednjeg obrazovanja;
- prati procese u odgojno-obrazovnim sustavima drugih zemalja radi usavršavanja i inoviranja sustava, te surađuje s institucijama vezanim za tržište rada i obrazovanja;
- obavlja izdavačku djelatnost u skladu s programom rada Zavoda;
- izrađuje godišnje analize stanja u školstvu, te obavlja druge poslove iz svoga djelokruga za potrebe državnih tijela, stručnih organizacija, ustanova, drugih pravnih i fizičkih osoba te gospodarskih subjekata;
- surađuje sa srodnim ustanovama i institucijama u zemlji i inozemstvu iz područja svog djelokruga rada.

Članak 5.

Zavod je pravna osoba.

Djelatnost iz članka 4. ovoga zakona Zavod obavlja samostalno.

Članak 6.

Djelatnost Zavoda financira se iz državnog proračuna i drugih izvora, u skladu sa zakonom i na temelju programa rada.

Zavod stječe prihode:

- iz državnog proračuna;
- na temelju ugovora s drugim korisnicima usluga;
- na temelju poslova koje obavlja u okviru svoje djelatnosti;
- na temelju donacija i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Članak 7.

Zavod može započeti s radom:

1. kad utvrdi program rada i osigura minimalni broj savjetnika za obavljanje djelatnosti iz članka 4. ovoga zakona;
2. kad se osiguraju materijalno-tehnički i financijski uvjeti za početak rada Zavoda.

Ispunjenost uvjeta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje ministar prosvjete i športa (u daljnjem tekstu: *ministar*) rješenjem.

III. USTROJ I RADNICI ZAVODA

Članak 8.

Ustroj Zavoda uređuje se statutom Zavoda, u skladu s ovim zakonom.

Članak 9.

U Zavodu se obvezno osnivaju:

- Odjel za istraživanje, vrednovanje i razvoj;
- Odjel za opće-obrazovne škole, te
- Odjel za strukovne škole
- Odjel općih poslova.

Zavod može osnovati i druge odjele u skladu sa statutom Zavoda.

Zavod ima podružnice u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku. Zavod može osnovati podružnice odnosno centri i u drugim gradovima, što se utvrđuje statutom Zavoda.

Članak 10.

Stručne poslove u Zavodu obavljaju savjetnici i viši savjetnici.

Za savjetnika odnosno višeg savjetnika može biti izabrana osoba koja:

- je državljanin Republike Hrvatske;
- je završila odgovarajući studij za stjecanje visoke stručne spreme i ima najmanje osam godina iskustva u odgojno-obrazovnoj struci;
- ispunjava druge uvjete utvrđene statutom Zavoda.

Savjetnici i viši savjetnici se biraju na temelju javnog natječaja. Postupak izbora savjetnika i viših savjetnika uređuje se statutom Zavoda.

Za obavljanje pojedinih poslova iz svoje djelatnosti, Zavod može izabrati vanjske suradnike iz reda znanstvenika i stručnjaka, u skladu s vrstom i prirodom posla i statutom Zavoda.

Što se smatra odgovarajućim studijem iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se općim aktom Zavoda.

Članak 11.

Na uvjete za zasnivanje i prestanak radnog odnosa, radno-pravni položaj savjetnika, viših savjetnika i drugih radnika Zavoda primjenjuju se odredbe ovoga zakona i opći propisi o radu, a na plaće Zakon o plaćama u javnim službama.

IV. UPRAVLJANJE ZAVODOM

Članak 12.

Zavodom upravlja upravno vijeće.

Upravno vijeće ima devet članova - predsjednika i osam članova.

Članak 13.

Članovi upravnog vijeća biraju se iz reda istaknutih znanstvenika i stručnjaka iz područja odgoja i obrazovanja. Po jedan član upravnog vijeća je iz djelatnosti predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja, te visokog školstva i iz Obrtničke i Gospodarske komore. Jedan je član upravnog vijeća predstavnik nastavničkih fakulteta, a tri su iz reda zaposlenika škole.

Član upravnog vijeća Zavoda ne može biti državni ili stranački dužnosnik.

Predsjednika i članove upravnog vijeća imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra.

Članovi Upravnog vijeća biraju se na četiri godine.

Članak 14.

Upravno vijeće Zavoda:

- donosi program rada i utvrđuje plan razvoja Zavoda;
- donosi financijski plan Zavoda;
- odlučuje o raspolaganju imovinom u skladu sa statutom Zavoda i zakonom;
- donosi statut Zavoda uz prethodnu suglasnost ministra;
- donosi opće akte Zavoda;
- imenuje i razrješava ravnatelja Zavoda,
- odlučuje o drugim pitanjima rada i poslovanja Zavoda u skladu sa statutom Zavoda i zakonom.

Upravno vijeće odlučuje većinom glasova ukupnog broja članova.

Članak 15.

Zavod ima ravnatelja.

Za ravnatelja Zavoda može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za višeg savjetnika prema odredbama ovoga zakona i statuta Zavoda, te ima znanstveni stupanj doktora znanosti.

Ravnatelj se imenuje na temelju javnog natječaja, na mandat od četiri godine i može biti ponovno imenovan.

Način i postupak imenovanja ravnatelja uređuje se Statutom Zavoda.

Članak 16.

Ravnatelj Zavoda odgovoran je za zakonitost rada Zavoda.

Ravnatelj Zavoda:

- predlaže programa rada Zavoda i odgovoran je za njegovo ostvarivanje;
- vodi poslovanje Zavoda;
- predstavlja i zastupa Zavod;
- predlaže nacrt statuta i općih akata Zavoda;
- predlaže upravnom vijeću imenovanje i razrješenje svojih pomoćnika te tajnika Zavoda;
- sudjeluje u radu upravnog vijeća bez prava odlučivanja;
- podnosi izvještaj o radu i poslovanju Zavoda;
- obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom Zavoda.

Ravnatelj Zavoda ima zamjenika i pomoćnike.

Broj pomoćnika ravnatelja, način, postupak i uvjeti njihova imenovanja utvrđuju se statutom Zavoda.

Članak 17.

Zavod ima tajnika.

Uvjeti i način izbora tajnika Zavoda uređuju se statutom Zavoda.

Članak 18.

U Zavodu se osniva kao stručni tijelo Vijeće savjetnika.

Vijeće iz stavka 1. ovoga članka čine: savjetnici, viši savjetnici i vanjski suradnici Zavoda.

U Zavoda se mogu se osnivati i druga stručna tijela Zavoda, u skladu sa statutom Zavoda.

Članak 19.

Nadzor nad zakonitošću rada Zavoda obavlja Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

V. IMOVINA ZAVODA

Članak 20.

Imovinu Zavoda čine sredstva za rad pribavljena od osnivača, stečena pružanjem usluga ili pribavljena iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Zavod ne može bez suglasnosti osnivača steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu i drugu imovinu čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđene statutom Zavoda.

Članak 21.

Zavod odgovara za obveze cijelom svojom imovinom.
Za obveze Zavoda solidarno i neograničeno odgovara osnivač.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 22.**

Upravno vijeće Zavoda imenovat će se najkasnije u roku 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Upravno vijeće Zavoda donijet će statut i druge opće akte Zavoda najkasnije u roku 30 dana od dana njegova imenovanja.

Natječaj za izbor ravnatelja Zavoda objavit će se odmah po donošenju Statuta Zavoda.

Članak 23.

Zavod za unapređivanje školstva prestaje kao uprava u sastavu Ministarstva prosvjete i športa, a Zavod za školstvo Republike Hrvatske nastavlja s radom kao javna ustanova prema odredbama ovoga zakona kada se donese rješenje iz članka 7. stavka 2. ovoga zakona.

Službenike i namještenike Zavoda za unapređivanje školstva preuzet će i rasporediti Zavod za školstvo Republike Hrvatske u skladu s ovim zakonom i statutom Zavoda.

Članak 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O ZAVODU ZA ŠKOLSTVO REPUBLIKE HRVATSKE

Člankom 2. i 3. - propisuje se da je osnivač Zavoda za školstvo Republika Hrvatska, a da prava i dužnosti osnivača Zavoda obavlja Ministarstvo prosvjete i športa. Zavod je javna ustanova, što podrazumijeva: da se Zavod osniva isključivo radi obavljanja djelatnosti propisane ovim zakonom; da je Zavod neprofitna ustanova, što znači da je cilj osnivača da se obavljanjem djelatnosti Zavoda ostvari utvrđeni opseg i razina unapređivanja školskog sustava a time i potreba građana; nadalje, Zavod ima potrebnu samostalnost, što se razrađuje odredbama zakona i statutom Zavoda, a na njegovo osnivanje, ustrojstvo, upravljanje, imovinu te statusne promjene, uz odredbe ovoga zakona, primjenjuju i odredbe Zakona o ustanovama (Narodne novine, broj 76/93).

Člankom 4. - utvrđuje se djelatnost Zavoda za školstvo.

Člankom 5. - propisuje se da Zavod za školstvo ima svojstvo pravne osobe te da djelatnost zbog koje je osnovan obavlja samostalno. Samostalnost obavljanja djelatnosti izražava se osobito u financijskoj samostalnosti Zavoda (**članak 6. Nacrta**), te u autonomiji Zavoda da sva pitanja od značaja za obavljanje njegove djelatnosti i realizaciju programa njegova rada utvrđuje statutom, uz suglasnost ministra prosvjete i športa kao osnivača (članak 8. i 9., te 14. – 18. Zakona).

Člankom 7. - propisuju se uvjeti za početak rada Zavoda.

Člankom 8. i 9. – propisano je da se ustroj Zavoda utvrđuje Statutom Zavoda. U Zavodu se obvezno ustrojavaju: Odjel za istraživanje i razvoj, Odjel za opće-obrazovne škole, Odjel za strukovne škole te Odjel općih poslova. Zavod može imati i druge odjele u skladu sa statutom Zavoda. Zavod ima odsjeke u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, a može ih osnovati i u drugim gradovima, što se utvrđuje statutom Zavoda.

Člankom 10. - utvrđuju se uvjeti koje moraju ispunjavati savjetnici i viši savjetnici Zavoda.

Člankom 11. - utvrđeno je da se na radno pravni položaj savjetnika i viših savjetnika i drugih radnika Zavoda primjenjuju odredbe ovoga zakona i Zakona o radu (Narodne novine, broj 38/95, 54/95, 65/95 i 17/01), a na određivanje njihovih plaća Zakon o plaćama u javnim službama (Narodne novine, broj 27/01).

Člankom 12. - 19. - propisuje se način upravljanja Zavodom za školstvo.

Člankom 12. i 13. - propisuje se broj i način izbora članova upravnog vijeća kao tijela upravljanja Zavodom.

Člankom 14. - utvrđuje se djelokrug Upravnog vijeća Zavoda, koje donosi program rada i utvrđuje plan razvoja Zavoda, donosi financijski plan Zavoda, odlučuje o raspolaganju imovinom u skladu sa statutom Zavoda i zakonom, donosi statut Zavoda uz prethodnu suglasnost ministra, donosi opće akte Zavoda, imenuje i razrješava ravnatelja Zavoda, odlučuje o drugim pitanjima rada i poslovanja Zavoda u skladu sa statutom Zavoda i zakonom. Upravno vijeće odlučuje većinom glasova ukupnog broja svojih članova.

Člankom 15. i 16. – propisani su uvjeti, način izbora te prava i obveze ravnatelja Zavoda.

Člankom 17. – utvrđeno je da Zavod ima tajnika te da se uvjeti i način njegova izbora utvrđuju Statutom Zavoda.

Člankom 18. - propisano je da se u Zavodu obvezno osniva Vijeće savjetnika, a da se druge vrste stručnih tijela Zavoda, sastav i način njihova rada osnivaju statutom Zavoda.

Člankom 19. - utvrđeno je da nadzor nad zakonitošću rada Zavoda obavlja Ministarstvo prosvjete i športa.

Člankom 20. i 21. – utvrđeno je što se smatra imovinom Zavoda i propisan način raspolaganja tom imovinom.

Člancima 22. – 24. – utvrđuju se rokovi donošenja propisanih akata.

KRATAK SAŽETAK SADRŽAJA ZAKONA

Zakonom čije se donošenje predlaže, Zavod za unapređivanje školstva, koji sada djeluje unutar ustroja Ministarstva prosvjete i športa, prestat će odnosno izdvojit će se iz sastava tijela uprave, a osnovat će se Zavod za školstvo Republike Hrvatske kao javna ustanova. Zakonom će se utvrditi djelatnost i ustroj Zavoda, način upravljanja te ostala pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti Zavoda.

Zakon sadrži rješenja kojima će se osigurati da Zavod za školstvo Republike Hrvatske kvalitetno obavlja djelatnost stručno-pedagoškog praćenja, vrednovanja, unapređivanja i razvoja školskog sustava (vidi članak 4. Nacrta), pri čemu se način financiranja djelatnosti Zavoda odnosno način stjecanja njegovih prihoda ne ograničava na državni budžet, te se mora uvijek temeljiti na ugovornom odnosu s osnivačem ili drugim korisnicima usluga. Zavodu se, uz to, osigurava potrebna samostalnost i autonomija, pa se ustroj i upravljanje Zavodom uređuju statutom Zavoda, uz suglasnost osnivača odnosno ministra prosvjete i športa.